

NARODNA STRAŽA

POJEDINI BROJ Din. 1-50.

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60. POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CIJENKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU "NARODNE STRAŽE" ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 29.

ŠIBENIK, 24. SRPNJA 1926.

GODINA VI.

Mjerilo kulture.

Tri su područja, na kojima se kreće kulturni rad čovječanstva: intelektualno, materijalno i moralno. Naše je doba napredovalo na materijalnom polju. Moderna je tehnika stvorila mogućnosti o kojima, nijesu ni sanjali naši predci. Raširio se opseg spoznaja modernoga čovjeka na svim područjima, a naobrazba zalazi u sve šire slojeve. No ne može se reći, da je moderno čovječanstvo napredovalo i na moralnom području, kao na intelektualnom i materijalnom. Zlo je, da moderno čovječanstvo polaze svu važnost na unapređivanje tehnike i raširivanje spoznaja, a zanemaruje ili postavlja na krive temelje moralni element. Danas vlada većinom mišljenje, da je svrha svega kulturnog rada natrpavati u glavu materijal znanja i tehnikom zadovoljavati sve moguće želje čovječjega komoditeta.

Ipak bez moralnoga elementa nema prave kulture. Kultura jednoga naroda ili države mjeri se po tomu, kako je razvijen moralni element toga naroda i države. Ne omalovažuje se time materijalni i intelektualni element, ali se zbog njih ne smije omalovažavati moralni element.

Moralni element kulture u javnom životu države stoji u uređenju prava i dužnosti u njoj. Razmjernu u kojem se nalaze prava i dužnosti u njoj, jest mjerilo kulture te države. Karakteristika je barbarških država, da je u njima pravo potisnuto, a mjesto njega vlada sila. I nijedna država, makar inače naobrazba u njoj bila na visokom stupnju, ne može sa sebe izbrisati žig barbarstva, ako u njoj vlada sila, gdje bi imalo vladati pravo. Malo mijenja na stvari, ako se mjesto primitivnih sredstava upotrebljavaju rafiniranija, koja pruža moderna tehnika i naobrazba. Nije li bilo barbarstvo n. pr. postupanje Nijemaca u bivšem carstvu? Sjetite se samo Hakatizma! Kako se može s pojmom kulture spojiti postupanje Talijana protiv naše zaslužene brade u Italiji? Visoka naobrazba ni Nijemaca ni Talijana ne može izbrisati s njih tu ljagu.

U čemu je bila niskost ropstva u starom vijeku i kmetstva u feudalno doba? Ne u poslu, što su ga radili robovi i kmetovi, nego u tomu, što su imali dužnosti, a ne prava, osobito robovi. Ropstva i kmetstva danas nema. Danas je proglašena sloboda pojedinaca i skupina. U teoriji ima svatko jednaka prava. No ima li ih u praksi?

Što koristi, ako se bilo pojedinci ili bilo skupinama priznaje sloboda, ako se govori, da svi imaju jednaka prava, a u praksi se nekima nameću dužnosti, a prava im se daju mala ili nikakva. To ogorčuje još više negoli ako se ni u teoriji ne priznaje, što se u praksi ne daje.

Nekulturno je govoriti o pravima, a u praksi ih na svakom koraku očitati. Nekulturno je govoriti o

slobodi znanosti, a podržavljenjem svih škola i zabranom privatnih onemogućivati slobodnu utakmicu na naučnom polju. Nekulturno je govoriti o slobodi vjere, a na svakom koraku slobodu vjere stezati. U kulturnoj državi prava moraju odgovarati dužnostima. To je istina oteško provesti, ali ne smije faliti iskreno nastojanje u tom smjeru. Tko potpomaže hegemoniju neke skupine, koja hoće, da prikrati druge u njihovim pravima, taj potpomaže barbarstvo. Najkulturnija je ona država,

u kojoj su najbolje uređene dužnosti i najbolje zaštićena prava manjina.

Moglo bi se i u nas naći materijala za ispit savjesti u tom pogledu. Tko želi dobro našoj državi, tko želi, da se uklone pojave, koje se ne bi mogle složiti sa časću kulturne države, treba da nastoji pobijati sve one struje, koje hoće da gaze prava drugih državljana, treba da se svim silama bori za to, da pravo i dužnosti državljana u našoj državi budu pravdom uređeni te da se ukloni sve ono, što pogoduje presizanju jednoga dijela državljana na štetu drugih. Ta je borba časna, jer je borba za kulturni karakter naše države.

Križa francuske vlade.

Nakon sumih 25 dana života pala je i deseta Briandova vlada. Vlada je oborena u parlamentu, koji je uslao protiv ukidanja svojih prerogativa, što su tražili Briand i Caillaux. U Belgiji su čak i socijalisti glasovali, da se obzirom na iznimne prilike dade kralju ovlast, da doneše svaku mjeru, koju smatra potrebitom za ozdravljenje teškoga financijskog stanja. U Francuskoj pak sam predsjednik parlamenta Herriot srušio je vladu, koja je revidirajući ugovor o dugovima Engleskoj već imala jedan lijep uspjeh i koja je bila na najboljem putu, da popravi ugovor s Amerikom. Srušio ju je zato, što se usudila, da svojim financijskim osnovama, koje su u stvari značile suspenziju parlamenta, u interesu naroda učini kraj jalovim političkim debatama. Vlada je oborena sa 288 protiv 245 glasova.

Nakon Briandove demisijske mandata za sastav nove vlade dobio je Herriot, komu je bilo nepjele, da sastavi vladu, u kojoj je on bio predsjednikom i ministrom vanjskih poslova, a ministrom financija De Monzie. Posljednjega sastava vlade Herriot se predstavio parlamentu i pro-

čitao deklaraciju vlade te zatražio povjerenje i punomoć za svoje financijske osnove. Iza njega je ministar financija De Monzie najavio nacrt zakona, kojim se ovlašćuje Francuska Banka, da iz Morganovog fonda uzme i baci na pjacu devize, koje su potrebite vladi za poboljšanje financija. Caillaux i Briand su počeli protestovati, pak je nastala velika buka i svađa upogled rada prošle vlade i namjera ove nove vlade. Sjedinica je morala da bude prekinuta. Kad se uvečer postavila, parlament je dao nepovjerenje vladi Herriota sa 290 protiv 237 glasova. Socijalisti su glasovali protiv.

Odmah poslije ovoga glasanja Herriot je podnio ostavku vlade, koja je tako bila svega na vlasti 24 sata. Ispred parlamenta došlo je do teških sukoba između pristaša i protivnika Herriota. Imaju dosta ranjenih.

Poincaré je opet na pomolu. Predviđa se, da će njemu biti povjeren mandat za sastav vlade desnice. Zbilja Francuska proživljava tešku križu. Ta ova zadnja Herriotova vlada bila je već dvadeseta vlada u toku posljednjih nekoliko mjeseci!

Zar im je to rad za narod?

Skupštinski rad vladinih stranaka, srpskih radikala i prečanskih izvršioaca njihove volje - naših radićevaca, zaključio je svoju bifancu i vlada Uzunovićevoga friziranja o radu još 30. lipnja pošla je na "zasluženi" odmor.

Mi smo odmah u početku sklanjanja ovoga divljega braka između radikala i radićevaca dokazivali, da taj brak za državu ne može biti sretan i da je pasivnost te politike jasna već stoga, što se vladina stranka radićevaca, koja je preuzela suodgovornost za sve, a naročito za prečansku politiku, odrekla svake načelne politike i uzela beznačajnost upravo za svoj program.

Tko bi mogao kazati, kakav je program uzela Radićeva stranka u vanjskoj politici? Čovječanstvo i mirotvornost ostavila je radikalima, kao što im je ostavila republiku, federaciju, bana i prečanske općine, neka imaju u svim tim pitanjima

slobodne ruke. A stanovite prema Italiji? Beogradske i neptunske konvencije najbolji su odgovor. Na skupštinama i sastancima su grmjeli protiv njih pred narodom, ali su zato ipak pod svaku cijenu glasovali s radikalima!

A unutaraja politika? Ta je još zalosnija. Ne marimo spominjati, kakav nazor su nekad imali radićevci o unutrašnjem uređenju države. Mi ne ponavljamo njihovoga glaynoga gesla o republici. No da je najveća hrvatska stranka zabcila za velju vladinih jaslala zadnju toččicu narodnoga programa, da je zamijenila princip federalizma i autonomije sa skrajnjim centralizmom, da je sa slašću poljubila Pašićevu kandžiju, koja je upravo u otporu protiv Pašićeva hegemonizma stvorila stranku HSS, to je jednan od ritjetkih skandala u povijesti političkih stranaka. „Seljačka“ stranka primila je zakon o štampi, da se uguši

zadnji otpor i da se onemoguće svaka slobodna kritika političkih prilika. „Seljačka“ je stranka u času najgore gospodarske krize, u vrijeme, kada 80% naših državljana pati od siromaštva, primila užasni proračun od 13 milijarda, provlađanje kojega vodi do krvavih otpora porezovnika prema egzekutorima. „Seljačka“ stranka je trpjela, da u našoj državi još uvijek vlada porezna nejednakost i porezne krivice. „Seljačka“ stranka je skupa sa radikalnom strankom poslala na ferije narodnu skupštinu baš u vrijeme, kada poplava i druge elementarne nepogode uništavaju čitave pokrajine i kad narod sa strahom gleda u budućnost.

To je eto bilanca rada RR vlade. Uistinu je žalosna. Hrvatski narod stoga mora da traži od stranke i ljudi, koji ga predstavljaju, odgovor na sve to. S ovakvom strankom i s ovakvim vođama hrvatski narod treba da obračuna, ako hoće da spasi svoj opstanak. Kuda ga je dovela Radićeva politika, teško osjeća većina našega naroda, a kuda će nas dovesti, ako joj se ne stane na vrat, jasno je po ovome, što sada trpimo. Zato dalje od Radića i njegove politike! Neka nas vodi pamet, značajnost i poštenje, pa će se položaj nas Hrvata u ovoj državi brzo promijeniti. Politika Hrvatske Pačke Stranke bila je uvijek pametna, značajna i poštena. Zato se u vlastitom interesu njoj priklonimo!

Politički pregled.

Radićevci su odustali od svojih „zahtjeva“, da se skupština sazove u kolovozu i od drugih svojih zahtjeva, jer dok je Nikić u vladi, hoće da bude i oni. Tako se politička situacija barem prividno, ali svakako samo privremeno primirila.

Povodom novinskih vijesti, da bi se Stj. Radić ponovno izmirio sa dr. Nikićem, iz krugova, bliskih dru. Nikiću, dano je ovo obavještenje: „Nije u pitanju ni HSS ni njen program, niti su dovedeni u pitanje interesi hrvatskog naroda, nego interesi seljaštva. U pitanju je vodstvo HSS, u pitanju je povezano kumstvo i rodbina, koja eksplloatiše HSS i interesi hrvatska i cjelokupne države u svoje vlastite svrhe. Zbog svega toga mi sminjamo, da može doći do pomirenja, da je vodstvo HSS i suviše daleko zabradilo razjedinjujući snage Hrvata samo zato, što svi Hrvati, a mi, kao članovi HSS kluba napose, nismo htjeli biti potčinjeni strankej oligarhiji g. Radića i njegovih zetova i kunova, koje je ponamjestio u vodstvo HSS i stavio ih na teret budžeta naše partije, a neke i na teret državnog budžeta, pa sada planira, da ih sve ponamjesti na teret države.“

Izborna borba za općine u Srbiji i Crnoj Gori svaki dan je to ostrija. Svuda je agitacija u punom toku. Opaža se velika razdvojenost među radikalima. Opozicija u mnogim općinama nastupa zajednički. Jedino između pribićećevaca i pašićevaca u mnogim općinama došlo je do kompromisa. Vlada izvada veliki teror protiv opozicije, osobito u vojnoj Srbiji.

Vlada je već uzela ozbiljno, u pretnes nacrt uredbe o sniženju činovničkih plaća. Plaće bi se imale sniziti od 3-30%.

Hrv. Pačka Stranka dnevno napreduje. Održani su vrlo uspješni sastanci te provedena organizacija stranke u Selcima, Novomsetu i Smarturinu na Braču.

Dunav je provalio nasip kod Novog Sada. Novi Sad i Sombor su pod vodom.

I u Srbiji uslijed proloma oblaka su velike poplave. Tako u Kruševcu velika svjetska fabrika sapuna „Merima“ je pod vodom

U Francuskoj je na pomolu vlada nacionalnoga bloka, buduć njegovom vodi Poincaré-u već povjeren sastav nove vlade. U političkim krugovima računaju, da će mu to i uspeti. Poincaré je govorio sa šefovima svih stranaka i većina se izjasnila za njegovu vladu. Poincaré želeći, da ljčičarski elementi budu vidno zastupani u vladi, osigurao si je pomoć g. Brianda kao ministra vanjskih poslova.

Prema pisanju pariškoga „Matina“ Nijemci bi spremali revans. U okolini Königsberga pronađena su 53 betonska zakloništa, određena za pješadiju i izrađena tako, da se cio taj kraj može da pretvori u prostranu utvrđenu boju liniju.

U poljskom parlamentu izglasana je promjena ustava, kojom se predsjedniku republike daje pravo da raspusti parlament na prijedlog ministarskoga savjeta ili prema odluci samoga parlamenta ili senata.

U Grčkoj je obrazovana nova vlada pod predsjedništvom g. Eutaksijasa. Ova nova vlada je prema izjavama samoga diktatora Pangalosa politička vlada sa punom odgovornošću, snabdjevena diktatorskom vlašću za uređenje financija, u kojoj je Pangalos delegat izvršne zakonske vlasti.

Čehoslovački ministar vanjskih poslova dr Beneš zahvalio se na poslaničkom mandatu, kako je to od njega tražila njegova stranka čehoslovačkih socialista, da može ostati u sadašnjoj činovničkoj vladi kao stručnjak.

NAŠI DOPISI.

BENKOVAČ, 17. srpnja 1926.

Kada će se prestati uvoziti zadarsko vino u našu općinu?

Poslije našega dopisa u „Narodnoj Straži“ br. 26. i u splitskom „Jadranu“ br. 29. mislili smo, da će se prestati uvoziti u benkovačku općinu zadarski „vinello“, pravi smrad i otrov, koji naš težak kupuje i pije na račun novoga žita, i ako se tuži, da ove godine nema žita.

Osim Relje i Tolje sada dovozi u Škabrnju svoj „vinello“ neki zadarski trgovac Klarić, a rasprodaje mu ga dalje i izvan treće zone težak Stipan Ražov, i to 1 hl zadarskoga smrada za 2 hl čistoga žita.

Što rade financijske kontrole na granici pograđene zone, pred kojih se nosom sve to događa?

Mogao bi se g. načelnik Miović sa svojom upravom i vijećem zauzeti, da se zapriječi uvoz zadarskoga smrada i otrova u našu općinu, jer je na štetu našega domaćega vina, a na prepost našega težaka.

Svaka domaćica zna, da je najsavršeniji i najtrajniji originalni WECK-ov uređaj za ukuhavanje voća, povrća i mesa. Najbolje je najjeftinije! Tvornička zalihna: Fructus — Ljubljana. Krajevni zastupnici se traže.

Orlovski slet u Požegi.

Razne upute. Kako nam u posljednje vrijeme stizavahu mnoge prijave, koje ne odgovaraju blotama, što smo ih do sada izdali, prinuđeni smo ovim putem upozoriti interesne na ovo: Tko želi prisustvovati sletu, mora bezuvjetno novac poslati unaprijed, i to prema cijenama, označenim u „Sletskom Vijesniku“, a te jesu: 1. legitimacija Din. 10., 2. hrana za učesnike sleta Din 20 dnevno, 3. hrana za učesnike tečaja duhovnih vođa i orlovskih radnika Din 30 dnevno i 4. privatni stanovi Din 10 dnevno. Sve prijave uzimamo u obzir tek po primitku novca. Za novac, koji se šalje, treba označiti, zašto se šalje.

Hrana će biti zajednička, i to za sestre Orlice kod č.č. s.s. Milosrdnica, a za Orlove u Nadbiskupskom konviktu. Kako nam je nemoguće, da pribavimo dovoljan broj pribora za jelo, upozoravamo učesnike, da ponese sa sobom tanjur i ostali pribor za jelo. — Zajednički stanovi bit će snabdjeveni svježom slalom, a svaki učesnik neka ponese po volji plahut, gunj i ručnik. Naglašujemo, da će se privatni stanovi doijeljivati (jer ih ima malo) samo boležičkim i starijim osobama, pa molimo, da svaki, kojemu je ikako moguće, uzme zajednički stan. — Sletske iskaznice treba dati na polaznoj stanici žigosati i iste kao i vozne karte dobro čuvati, jer samo posjednici istih imaju pravo na polovičnu vožnju i besplatno mjesto za stajanje kod nastupa. Žigosane sletskih iskaznica obavljat će se permanentno u kancelariji sletskog odbora kao i za vrijeme nastupa na sletištu. Upozoravamo braću i sestre, da ne zaborave dati svoje iskaznice po sletskom odboru žigosati, jer će željeznice samo posjednicima žigosanih iskaznica po polaznoj stanici i sletskom odboru uzvati pogodnost na polovičnu vožnju. Vozna karta plaća se na polaznoj stanici cijela, te važi i za natrag. „Sletski Vijesnik“ je izasao i može se dobiti u kancelariji sletskog odbora uz cijenu od 3 Din. Kako nam stižu mnoge prijave, pa smo njihovim riješava-

njem prezaposleni, to nam ne će biti moguće da izdamo još jedan broj „Sletskog Vijesnika“. Sve upute donasat će svi naši tjednici, pa molimo, da se svaki broj pomno pročita. Naslov sletskog odbora je: Rudolf Šverer, Požega (Biskup. konvit), Slavonija. — Sletski Odbor.

Putovanje preko Zagreba na slet u Požegu. Daci Orlovi, koji putuju na orlovski dački tečaj u Požegu, putuju iz Zagreba vlakom u subotu 31. t. m. j. u 7.40 sati ujutro, pa je potrebno, da prema tome urede svoj dolazak u Zagreb. Da se mogu rezervirati mjesta u željeznicama, potrebno je, da se učesnici jave Mahničevom dačkom Okružju, Zagreb, Pejačevićev trg 15. — Orlice polaze iz Zagreba u petak 6. kolovoza vlakom u 7.40. Polazi se zajednički nakon svršetka orličkoga tečaja u Zagrebu. Najbolje je, da se tom vlaku priključe i ostale Orlice, koje polaze na slet u Požegu preko Zagreba, a njih su prisustvovala tečaju. — Učesnicima ostalih tečajeva i konferencija preporučamo polazak tim vlakom. — Najveći dio polaznika u Požegu polazi u subotu 7. VIII. u 7.40 ujutro, ovaj je vlak podesan i za vježbače, jer dolazi u Požegu prije generalne probe na vježbalištu. Svi Orlovi i Orlice, koji polaze tim vlakom, neka se unaprijed prijave Hrv. Orl. Savezu u Zagrebu. To vrijedi za sve učesnike sleta, koji polaze preko Zagreba. Vlak koji polazi iz Zagreba u 7.40 sati ujutro, dolazi u Požegu u 15.35 poslije podne. — Od ostalih vlakova dolaze u obzir: osobni, koji polazi iz Zagreba u 23 sata naveče, a dolazi u Požegu u 7.38 ujutro; brzi, koji polazi iz Zagreba u 12.20, a imade vezu za Požegu, kamo dolazi u 17.36.

Izložba ručnih radnja u Požegi. Za vrijeme sleta priredit će požeške Orlice izložbu ručnoga rada. Ovo je pohvalni pothvat, pa neka i ostale Orlice podupru tu lijepu stvar na taj način, da pošalju radnje sa narodnim vezivima i da uopće šire smisao za narodno vezivo.

Oko sniženja činovničkih plata.

U Beogradu se 15. o. m. j. napokon opet našlo ipak toliko ministara, da su mogli održati sjednicu ministarskoga savjeta. Poslije sjednice dali su novinarima ovakvu izjavu: „Danas smo razgovarali o sniženju plaće činovnicima i o redukciji činovnika. Današnja financijalna kriza zahtijeva, da se plaće svih činovnika od ministra, pa do posljednjega činovnika snize za stanoviti postotak. Financijalni ministar izradit će nacrt i odredit će se taj postotak.“

Osim toga doznaje se još ovo:

Za sniženje plaće činovnicima dostatan je zaključak ministarskoga savjeta. Kako se taj zaključak već načelno stvorio, sudeći po raspoloženju vladinih krugova, ta je namjera vlade ozbiljna i s 1. augustom imali bi činovnici već dobiti snižene plaće.

U financijalnom ministarstvu već je pripravljen u tu svrhu nacrt. Sniženje će se izvršiti u granicama od 5% do 50%. Najmanje sniženje će biti kod činovnika s malom plaćom. Kod njih će iznašati sniženje 5%. Sniženje će sukcesivno rasti obzirom

na skupinu i kategoriju, koju činovnik zauzima, tako da će kod visokih činovnika doseći 50%. Sniženje će vrijediti samo za dodatke na skupoću, a ne za osnovne plaće. Ministar financija ima nacrt u podrobnosti izrađen, pa će ga danas predložiti na odobrenje ministarskom savjetu.

Vijesti o ovoj vladinoj namjeri izazvale su u činovničkim krugovima silno ogorčenje. Oni su se nadali, da će im vlada isplatiti razlike, pa su se mnogi na račun njih zadužili, a eto sada mjesto isplate razlike dobili su sniženje plaće.

Činovništvo je temelj države, jer bez valjanoga činovništva nema ni dobre administracije. Ako je činovnik bijedan i gladan, onda će on malo volje imati za svoj činovnički posao. On će ga obavljati bez veselja, šablonski, samo da se odbije od reda, a takav posao je slab.

S ovim snižavanjem i onako slabih plaća naškodit će se ne samo činovnicima, nego i poslu, koji oni u državi vrše. Kod toga će trpeti država i narod. Mnogi gladni i nezadovoljni činovnik doći će u napast, da na drugi način osigura naplata i tako će se lako otvoriti vrata svakovrsnoj korupciji, podmičivanja i sličnome.

Žalosno je, da vlada iz ogromnoga proračuna od 13 milijarda ne može da isplaćuje svoje činovnike!

Od činovnika treba tražiti točnost i ispravnost u službi. No za to ga se mora dostojno i platiti. Ne plaća li ga se, nema se ni prava od njega to ni tražiti.

To bi trebalo da imaju na uma donosioci sniženja činovničkih plaća!

Razne vijesti.

Kino — škola zla. Neki uzgojitelj bio je toliko ustrijelji, da za dugo vrijeme prati kinematografska prikazivanja. Evo malo statistike prema njegovim opažanjima: Na 500 kinematografskih programa našao je 200 prizora ubojstva i razbojstva, jedno gore od drugoga; 50 samoubojstava i otrovanja s dotičnom uputom; 50 brakolomstva; 120 krađa s uputom, kako da se otvore blagajne, ormari, vrata, te kloroformom omame osobe s poukom, da ne ostane traga prstiju. Ovo znači, da je zapravo kino škola zla, a mogao bi biti veoma uspješno sredstvo uzgoja. — Neki profesor u pedagoškoj smrti za nekog Berta objelodanio je popis kinematografskih predstava učenicima onoga grada, koji su re-

Orlovski slet u Požegi i franjevačka jubilejska godina.

„Moderni svjetac“ — „Reformator svijeta“ ovakvim i sličnim nazivima imenuju nam pisci sv. Franju Asiškoga u želji, da sve njegove vrline kao i zasluge po ljudstvo skupe u jednu cjelinu, e bi tako važnost njegova reda što bolje uzdigli. I spravom tako. U časovima, kad je laž ugrožavala istinu, kad je brutalni materijalizam iz ljudskih srdaca istiskivao i posljednje socijalne osjećaje, kad su neprijatelji Crkve računali, da je Crkvi mjesto moguće samo još u ropotarnici, ali nikako ne u „modernom“ svijetu, koji je kadio božici Veneri i Fortuni, i napokon u času sveopće razvratnosti i uspavalosti javlja se u skromnoj osobi sv. Franje — reformator svijeta. Pod znanim udarcima žrtve i apostolata sv. Franje lomio se egoizam srdaca, rušilo su se predrasude i krivovjerna herezika, oduševljavali su se malodušni i klouni, a ljudstvo je vidjelo, da sveta Crkva ne samo da spada u javnost, već da je ona jedini svjetionik na pučini života, te zato treba da dopire u sve grane ljudske djelatnosti. Ljudi, koji donedavna nijesu imali smisla za vjerski život, a koji su u svom srcu gojili prezir za sve, što miriši po vjeri, osjećaju odjednom svu zamašitost riječi: „Taština nad taštinama i sve je taština osim služiti Bogu“, ostavljaju sve svoje ikupe

se oko „modernoga sveca“ i tako si osiguravaju ono „samo jedno potrebno“ — nebo. Kao požar zahvaća reformatorski duh sv. Franje srca i njegov se red širi i preko nacionalnih granica, da zaodjene čitav svijet u novo ruho — „ruho svadbeno“.

Sedam sto godina je proteklo, kako je veliki svetac zaklopio svoje oči. Sedam sto godina stoji red sv. Franje i drži visoko svjetionik svete vjere. Na braniku Petrove stijene stoji čvrst i nepokolebiv. Sv. Franjo propisavi svome redu zavjet siromaštva, dao mu je u baštinu mnogo više od zemaljšine. „Žrtvu i apostolat“ namro je on svojim duhovnim sinovima, koji je kroz ovo sedamsto godina rodio na stotine i stotine svetaca, mučenika, misionara, prosvjetitelja i izbavitelja iz bijede čitavih naroda. Kako kod drugih naroda, tako je i hrvatska povijest puna velikih djela, koja se upisuju hrvatskim sinovima iz pozninoga „Reda manje braće“. Zato je i pravo, da mi Orlovi ovogodišnju najljepšu manifestaciju posvetimo proslavi Jubilejske franjevačke godine.

Požega i njena ubava kotlina ubrajaju se među one krajeve, u kojima su franjevci svojim nadčovječnim djelima do groba zadužili čitav hrvatski narod. Pred crkvom sv. Terezije uzdiže se spomenik, koji nam predčuje franjevca, kako stavlja mač u korice, a desnom nogom stoji na slomljenju turskoj zastavi. Na podnožnom kamenu uklesano je „Fra Luka Ibršimović proterao Turke 12. ožujka 1689.“, a gledaocu se pri-

činja, kao da ga taj spomenik vodi u one dane, kad je siromašan fratar obuzet žarkom ljubavi za krst i slobodu, slomio stonjetnu tursku vlast, a džamiju pretvorio u katoličku crkvu, kojom se i danas franjevci služe. Sama strategijska točka, na kojoj je fra Luka zadao Islamu smrtni udarac, blizu je same Požegi.

Požega, puna historijskih uspomena reda sv. Franje, je prema tome sretno izabrana za ovu proslavu. Tu, gdje nam svaki pedalj zemlje govori o veličini Franjinov i njegove djece, sletit će se 7. i 8. kolovoza Orlovi i Orlice, da i oni upiju njegov duh — duh „žrtve, euharistije i apostolata“. Turska je moć pala. Srušila ju je moć praktičnoga katolicizma. No na domaku je drugi neprijatelj, opasnjiti od Turaka, koji truje našu srčiku, bezbožni liberalizam. Na domaku je borba. Borba vjere i nevjere.

Orlovi i Orlice! Svi u Požegu, da se oduževamo za borbu, očelimo svoju volju i tako postanemo i mi ljudi „žrtve, euharistije i apostolata“.

J. D.

Katoličke misije žrtva žestokoga vihara.

Otac Karlo, misionar na Madagaskaru, piše Družbi sv. Petra Klavera: „Pišem Vam iz bijedne kolibice, koja je izložena suncu, vjetru i kiši i u brzini

Slične strahovite vijesti prispjele su nam i od drugih misionara. Pomozimo rado svojoj teško kušanjoj braći darom i molitvom! Darove za novogrudi, razorenih misija prima uz srućeni „Bog plati!“ — Družba sv. Petra Klavera, Ljubljana, Miklošičeva cesta 3.

divito pohađali kino do 2750 njih. Pa dobro: vidiše 1914 tučnjava; 1286 obiteljskih svadba; 1350 prizora pifanstva; 1165 otmaci; 1120 nečistoće; 1224 ubojstva; 1645 hajduštva; 1179 krada; 1171 palača i rasbojništva; 763 samoubojstva. Rijetko koje dobro djelo! — A ovakvo se poprilično svadgije prikazuje mladeži. — Plod takva usgoja?

Trgovci i obrtnici i Sljedeci naučnici, pitomci „Hrvatskoga Radiša“, traže namještaje: 19 bravora, 3 brijača, 1 kipar, 1 klesar, 1 knjigevoza, 10 kovača, 27 krojača, 25 mehaničara, 30 stolara i 10 trgovaca, majstovite robe. — Svaki obrtnik, trgovac, industrijalac i napredni gospodar učinat će plemenito i dobro djelo, ako zahtijeva naučnika od našega društva. To su zdravi, polteni, dobri i nepokvareni dječaci, obično siromašni, bez roditelja itd. Tko naučnika teli, neka se obrati na najbližu podružnicu (radni odbor, povjereništvo) „Hrv. Radiša“, a gdje takve nema, onda izravno na Središnjicu „Hrvatskoga Radiša“ u Zagrebu, Šenoina ul. 16.

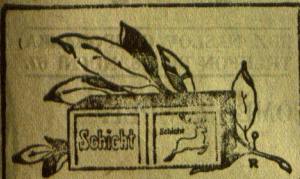
ORLOVSKI VJESNIK.

Orlovski slet u Ivanić-gradu. U srijedu 18. srpnja održan je u Ivanić-gradu slet zagrebačkog orlovskog okružja, na koji su došli Orlovi iz Zagreba, Karlovca, Bjelovara, Cirkvene, Ludine, Osekova itd. Ujutro je održana svečana sv. Misa, koju je služio opat presvij. g. M. Strahinšćak, a propovijedao o. Foretić. Zatim je održano orlovsko javno zboračenje, na kojem su govorili dr. Hrenčević iz Ivanić-града, predsjednik orlovskog okružja J. Horvat, član predsjedništva HOS-a M. Lehpmar i predsjednik Orla iz Karlovca odvjetnik dr. Čiro Brajša. U velikoj povorci kroz mjesto sudjelovalo je preko 350 Orlova i Orlica. — Poslije podne održan je uspješni javni nastup. Iza nastupa govorio je predsjednik HOS-a dr. Ivo Protulipac o važnosti Orlovstva za katolički preporod hrvatskoga naroda te orlovskom jedinstvu i orlovskom demokratizmu. Kod čeliste proslavile sudjelovalo je i odlično katoličko pjevačko društvo „Branimir“ iz Zagreba. — Prigodom gornjega sleta održana su orlovska natjecanja. U natjecanju vrsta pobijedila je vrsta Orla sa Sv. Duha u Zagrebu. U natjecanju pojedinca za prvenstvo okružja pobijedio je Ivan Bortas (Orao I. u Zagreb). U natjecanju lake atletike Ivan Rusau (Orao I. Zagreb).

Put hrvatskih Orlova u Rim. Svi oni, koji su se prijavili za učestvovanje kod orlovskoga putovanja u Rim, te su uplatili prvu svotu, neka zavremena (najkasnije do 30. srpnja) dostave Hrvatskom Orlovskom Savezu preostalu svotu u iznosu od Din 650. Također treba odmah poslati potrebne lične podatke za zajedničku putnicu. (Ime i prezime, dan, godina i mjesto rođenja, zavičajna općina, naslov.)

Sletske legitimacije za orlovski slet u Požegi izdane su, te se mogu dobiti kod sletskog odhoda u Požegu uz cijenu od Din 10. po komadu. Oni, koji žele prisustvovati sletu, neka se što prije prijave. Naslov sletskog odhoda jest: Rudolf Šverer, pravnik, Slavenska Požega, Biskupski konvikt.

Orlovske odore. Kako se približava vrijeme orlovskoga sleta u Požegu, to je potrebno, da pojedina braća što prije nabave odora. Sukno dobije se kod Društvene Nabavne Zadruge u Zagrebu. Kod Društvene Nabavne Zadruge naručuje se i odorica za naraštaj i pomladak.

Svi žele da kupe Schichl'ov sapun.

Neki se daju nagovoriti, da kupe drugo sredstvo za pranje.

Većina ostaje vjerna Schichl'ovome sapunu.

Tko postupa razborito?

Samo onaj, koji je oprezan!

Zatje, perite li rublje ma i samo je-danput jeftinim i lošim sapunom, gubite više, nego što možete uštediti na cjeni sapuna u jed. o. godini.

Skiotiponske slike sv. Ivane od Arka posuđuje Hrv. Orł. Savez. Svega je 120 slika. Uz slike je tekst predavanja primjenjen poglavito Orlićkom pokretu. HOS ima također 80 lurdskih slika i 200 rimskih, koje posuđuje. Taksa je za posuđivanje za svaku pojedinu sliku 50 p. Troškove poštarine naravno plaća naručitelj, uz obvezu, da će u određeno vrijeme vratiti.

KNJIŽEVNOST.

Književna objava. Od Zbora duhovne mladeži zagrebačke primio sam u nakladu svojih Knjiga katoličkoga župola četvrto izdanje „Katoličkoga Đaka“, koje je kao vjerski vodič i molitvenik za katoličko društvo i obrazovanu omladinu priredio sveuč. prof. dr. Dragutin Kniewald. Molitvenik će opsižati 640 stranica na veoma finom i tankom papiru. Bit će vezan u cijelo platno. Izći će do konca mjeseca kolovoza o. g. Stajat će po primjerku 30 Din. — U nakladi mojih Knjiga katoličkoga župola izdat će također vjerski vodič i molitvenik za katoličke učenice i obrazovane djevojke pod naslovom „Katolička Učenica“, što ga je priredio kao drugo izdanje raspisane knjige „Katoličkim djevojkama“ sveuč. prof. dr. Dragutin Kniewald Molitvenik će biti ukusno opremljen. Izći će još prije početka školske godine. Stajat će uvezan u platno 30 Din. — Dr. Stjepan Markulin.

„Politika kao nauka“ naslov je novog knjižice, koju je napisao dr. Josip Andrić i koja je izašla kao 7. svezak Male Knjižnice u Zagrebu. U toj vrijednoj knjižici pretresaju se osnovna pitanja politike sa čisto naučnoga gledišta. Ponajprije se razlaže, što je politika, a baš u tom pitanju naš svijet ima često sasvim krivo mišljenje. Već zato je ova knjižica dobro došla, da ovu bitnu stvar razjasni. Zatim je tu prikazan odnos između politike i sociologije, politike i morala, politike i psihologije te politike i prava. Kratko i jezgrovito dano je u ovo malo stranica više, nego u mnogo opsežnoj knjizi. A vrijednost diže ovoj knjižici i to, što je pisana posve pučki i razumljivo. Zato preporučamo tu knjižicu svima, koji politiku ozbiljno shvaćaju. Cijena je knjižice 3 Din, a poštarinom 50 para više. Dobiva se kod uredništva Male Knjižnice u Zagrebu, Trenkova ulica I. II.

Zagrebačka burza od 23 t. mj. notirala je: Din 801'25 za 100 austr.-šilinga, Din 10'978 za 1 švic. franak, Din 184.— za 100 tal. lira, Din 275'65 za 1 engl. fantu u čeku, Din 56'608 za 1 dolar u čeku, Din 167'88 za 100 čeških kruna, Din 1351 za 1 njem. marku, Din 132.— za 100 belg. franka, Din 130'50 za 100 franc. franka, Din 301.— za Din 1000.— nom. ratne štete. — Beograd notira u Zürichu Din. 100.— za 9'12 švic. franka.

IZ GRADA I OKOLICE.

ENGLEZI U NAŠEM GRADU.

U subotu oko osam sati navečer najavili su topovski hici dolazak odreda engleske sredozemne flotile. Mnoštvo naroda, koje je toga dana u očekivanju gostiju okitilo svoje kuće i upravo u to doba slušalo koncertat vojne muzike, pohrlilo je za čas na obalu, da vidi dolazak flotile. „Šibenska Glazba“ svirala je veselo na mulu, topovi su grurali, a kroz počasni špalir lađa P. Š. K. „Krke“ prolazio je izišavši iz našega ubavog kanala vođa flotile engleski bojni brod razarač „Broke“, na kojem je komandant g. Captain E. J. G. Machinnon, a sljedilo ga je još 7 razarača: „Witshed“, „Venomons“, „Witsh“, „Wreu“, „Worcester“, „Vausittart“ i „Whitehall“. Odmah podolasku brodova bila je službeno posjeta sastranelučkog poglavarstva i komande ratne mornarice, a narod je do kasno u noć šetao obalom promatrajući lijepo osvijetljene razarače, koji su se usidriili na raznim mjestima luke, a većina ih na plutačama nedaleko obale. Komandant engleske flotile g. Machinnon posjetio je u nedjelju ujutro opć. upravitelja i sreskog poglavara, koji su uzvratili posjetu, te bili dočekani sa svim počastima.

Sutradan odmah počeli su da izlaze s brodova pojedini mornari. Iza podne ih je već bilo na svakom mjestu, osobito gdje se točilo pivo. Čim ih je pivo malko zahvatilo, počeli su, da se vesele na svoj način. Stali su pjevati i vikati, ne zaboravljajući pri tome, da često isprazne po čašu piva. Kad su se i toga zasitili, zabavljalo ih je osobito, da polijevaju jedan drugoga pivom po glavi. Neki su čak natakli na glavu crvene kape i omrčili si lice nekakvim crvenilom. Osobito je živo bilo u „Narodnoj kavani“ na Poljani, gdje se mnoštvo svijeta slušajući koncerat vojne muzike zabavljalo prateći ove vesele scene.

Nekoliko oficira prisustvovalo je u civilu u ponedjeljak koncertu akad. pjev. društva „Obilić“, a pozvani su redovito na sve priredbe, koje se daju njima u počast.

U subotu 24 t. mj. Sokolsko Društvo priređuje akademiju, a Filharmonija u ponedjeljak 26. t. mj. koncerat.

Zakuska i športske priredbe u počast Engleza. U utorak priredeno je od naše mornarice u počast Engleza u areni hotel „Kosova“ intimno drugarsko veče, na koje su bili pozvani i ugledniji građani te predstavnici vlasti i društava. Vojni orhestar koncertirao je čitavo vrijeme, a zakuska se protegla do u kasnu noć. — Jučer poslije podne u 5 sati Š. K. „Jadrana“ igrao je u Mandalini nogometnu utakmicu s engleskim mornarima koja je svršila sa rezultatom 6:0 u korist Engleza. — Danas u 4.15 poslije podne bit će veslačke utakmice na 2 milje između naše i engleske mornarice, a u nedjelju u 10 sati plivačke utakmica i u 11 sati water-polo između članova P. Š. K. „Krke“ i engleskih mornara.

Blagdan sv. Jakova. I ove godine će se svečano proslaviti blagdan gradskoga patrona sv. Jakova. Ujutro u 10 sati bit će svečana procesija gradom uz brojno učešće svećenstva, crkv. bratovština te vjerskih i katoličkih udruženja. Iza procesije bit će pontifikalna sv. Misa, preko koje će „Cecilijanski Zbor“ pjevati Misu od Gollera. — Na sv. Anu presv. biskup u te Stolnoj Bazilici dijeliti sakrament sv. potvrde. — U utorak, na blagdan sv. Krstofora, bit će također ujutro pontifikal, a popodne procesija gradom.

Proslava 700 godišnjice sv. Frane Ašiškoga. Zauzimanjem župske crkve u Varošu priprema se u velikom stilu i druga svečana proslava 700 godišnjice blažene smrti slavnoga serafinskog sveca Franje Ašiškoga. Proslavi će sudjelovati u velikom broju i sva okolna sela, te će veličanstvena svečanost, dostojna Šibenika, dokazati veliku ljubav i privrženost serafinskom svecu i njegovim sinovima. — Svečanost počinje 29. o. mj., pa će se toga dana, te 30. i 31. o. mj. održati u 7 sati poslije podne u varoškoj župskoj crkvi pobožnost u čast sv. Frane s prigodnim govorom. U nedjelju I. kolovoza u 10 sati pr. podne bit će u istoj crkvi svečana pontifikalna sv. Misa presvij. biskupa dr. Jerolima Milete s propovijedu. Navečer u 6 sati svečani „Tebe Boga hvalimo“, a zatim u 8 sati skiotiponsko prikazivanje života sv. Frane u Gradskom Kazalištu.

Posjećivanje engleskih brodova. Dozvolom komandanta engleske flotile dopušteno je građanstvu od srijede 21. o. mj. posjećivanje samo onoga bojnog broda, na kojem bude

vijala internacionalna zastava sa slovom Y.

Naši pokojnici. Prošle sedmice umrli su u privatnom stanu: Juris Niko pk. Mate (72 g.), Friganović Paško pk. Grge (67 g.), Donđevin Duma (71 g.) i Kronja Frana Perina (26 g.); u bolnici: Bašić Ljubica žena Ante (43 g.) i Guberina Tona žena Špire (52 g.). — P. u m.!

G. Damjanović, maršal Dvora, prispio je sa svojom obitelji u naš grad, gdje ostaje neko vrijeme na kupanju.

Doček i koncerat akad. pjev. društva „Obilić“. Beogradsko akademsko pjevačko društvo „Obilić“ prije svoga dolaska u Šibenik svratilo se i u Preko kod Zadra. Tu je bilo svečano dočekano od cijeloga stanovništva, napose od tamošnjih Orlova, koji su uniformirani bili postrojeni u redove. Mjesto je bilo okićeno, a priređen im je banket. Navečer je bio koncerat. U ponedjeljak 19. o. mj. parobrodom, okićenim zastavama i vijencima, iz Biograda n/m stigao je „Obilić“ u Šibenik. Dočeku su prisustvovali delegati mjesnih pjevačkih društava Filharmonije, Hrv. Kola i Cecilijanskoga Zbora, te lijepi broj šibenskih akademičara. Na lijepom dočeku zahvalio se predsjednik um. prof. I. Gajja. Iste večeri bio je u areni hotel „Kosova“ koncerat. Do posljednjega mjesta arena je ispunjena već mnogo prije početka koncerta: Na programu su bili isključivo naši kompozitori kao: Mokranjac, Gotovac, Žganjec, Štecer, Dobronić, Hristić i Adamić. Sve su tačke bile popraćene burnim aplauzom, a mnoge su na sveopći zahtjev morale biti opetovane. Dapače je uz vrlo obilan program na opetovano odobranje publike davano i nekoliko točaka suviše.

Naše torpiljarke. Nekoliko naših bojnih jedinica prispjelo je u našu luku, te ostaju do konca ov. m.

Dr. Voja Janjić, narodni poslanik i ministar n. r. stigao je iz Sušaka i Biograda n/m 16. o. mj. u naš grad, odakle je posjetivši slapove Krke pošao na Hvar.

Zanimljivi stranci. Trojica njemačkih turista vrlo čudne vanjštine, od kojih dvojica dugih poput ženske kosa i u osobitim turističkim odijelima, pobudili su zanimanje svih prolaznika. Sakupljaju po gradu mlodare i pri tome dijele neke izvorne fotografije.

Ometanje gradnje novoga brodogradilišta. Dozvolom općine htjela su braća Filipi da sagrađe brodogradilište na općinskom zemljištu u uvali između Doca i Crnice. I ako općina nije stalno prepuštala mjesto, nego samo dozvolila uporabu svoga zemljišta s pravom otkaza od 15 dana, našlo se ipak nekih stanovnika tamošnjega predjela, koji su valjda stvar shvatili partijski i počeli da protestiraju kod općine. Suviše se vlasnicima prijete, da će im srušiti sve, što sagrađe. Na stranu strančarstvo, kad se radi o dobrobiti grada!

Uapšeno još nekoliko napadača na pošt. auto. Pred malo dana uapšena su još šestorica iz razbojničke bande, koja je nedavno napala poštanski auto na pruzi Obrovac—Gračac. Uapšeni su u Ličkom Petrovcu, a zovu se: Gajo i Staniša Mirković, Bogdan Dragičević, Luka i Mile Obradović te Ilija Žakula.

**Gradnja ribnjaka u uvali Jadr-
tovac-Morinje.** Zadruga „Ribar“ do-
bila je dozvolu gradnje ribnjaka u
uvali Jadrtovac-Morinje. Kako se tu
mriješće velike količine ribe naše
bliže i dalje okolice, to bi bilo vrlo
štetno za naše ribare. Stoga je š-
benska općina položila utok proti toj
dozvoli Min. sacbraćaja, a kad je
s te strane utok odbiven, obratila
se ponovno na Državni Savjet, ali,
kako čujemo, nažalost bez uspjeha.

Krvava svada među braćom. Bra-
ća Roko i Ivan Gracin Merkitjlovi
iz Primoštena posvadiše se ozbiljno
radi nekih kućnih poslova. Ivan bio
vruće krvi i prije mu dozlogrdilo,
te u žestini pograbl sjeokir i ludo
je zarine bratu u trbuh. Dok je ovaj
od boli počeo da jauče, bijesni Ivan
se još i kamenom baci na njega,
ali promaši. Ranjeniku je odmah
pružena pomoć, te je u teškom stan-
ju prenesen u šibensku bolnicu, a
napadač je odmah nakon zločina
pobjegao i sakrio se.

Teška nesreća. 14 godišnji dje-
čak Crnogaca Mate objesno je go-
nio konja u jakom trku i na nesre-
ću nabasao na ostariju ženu Gube-
rina Tonu, koja je uzalud držeći
malu unuku u naručaju htjela da
se ukloni. Konj je u tren oka nale-
tio na nju i jako ju ozledilo, dok
je dijete vrlo dobro prošlo. Bijedna
žena je odmah u beznadnom stanju
prenesena u bolnicu, gdje je kroz
kratko vrijeme preminula. Jučer joj
je priređen lijep sprovod. Pokoj joj
vječni! Obitelji naše saučestje!

Promet u luci. 18. o. mj. doplo-
vile su talijanske motorne jedrenja-
če „Ardito“ i „Rosina“ te ukrcale
630 tona ugljena za Veneciju, jedren-
jača „Vincenzino“ 85 tona ugljena
za Rimini, a jedrenjača „Rosaamalia“
100 tona ugljena za S. Giorgio di
Nogaro. 21. o. mj. je motorna jedren-
jača „Buona Maria“ odvela za S.
Giorgio di Nogaro 120 tona ugljena,

dok je 22. o. mj. parobrod „Inizia-
tiva“ počeo da krca 450 tona ugljena
za Anconu, a motorna jedrenjača
„Jela“ 540 tona ugljena za Veneciju.

Hrv. Kat. Orlu don Ferdo Mrakovčić,
župnik Prgometa, darovao je Din 20, da
počasti uspomenu pk. Marka Donadini. —
Odbor harno zahvaljuje.

Hrv. Kat. Orlu u Stankovcima daro-
vali su: O. Kažimir Tomasović (Banjevci)
Din 20 te Božkan Perica i Krsto Miletić
(Stankovci) po din 10, da počaste uspome-
nu pk. Marka Donadini. — Hvala prijate-
teljima orlovstva! Drugu laka zemlja!

**Upisivanje u državnu Učiteljsku
Školu u Šibeniku** bit će 1. 2., 3. i
4. rujna o. g. od 9-12 sati pr. podne.
5. rujna, poslije svečane službe Božje
u crkvi zavoda, čitat će se učenici-
ma školski propisi i raspored sati, a
6. rujna počet će redovita škola. —
Razredni (popravni i naknadni) ispiti
održat će se 30. i 31. kolovoza o. g.
Koji ih žele polagati, moraju najda-
lje do 15. kolovoza podnijeti o-
vom upraviteljstvu propisanu bilje-
govanu molbu sa 15 Din biljega za
jedan, a sa 25 Din. za dva pred-
meta. Ove godine nema pripravnoga
razreda. — U prvi razred primat će se,
tko je s primjermim vladanjem i ba-
rem s dobrim uspjehom svršio čet-
vrti razred koje srednje ili građanske
škole, ako do 15. kolovoza podnese
propisano biljegovanu molbu i ako
je tjelesno i duševno potpuno zdrav
sa razmjernim sluhom za pjevanje.
Molbi treba priložiti: krštenicu, zad-
nju školsku svjedodžbu, liječničku
svjedodžbu i svjedodžbu pripadnosti.
— Broj učenica, koje se smiju pri-
miti u ovaj zavod, ograničen je na
10 u svakom razredu, ako se ne pri-
javi dovoljno muškaraca. — Uče-
nici viših razreda moraju pri upisu
pokazati uvjerenje o svršenom pre-
hodnom razredu, a svi učenici i oni,
koji po prvi put stupaju u zavod,
moraju biljegovati nacional sa 10 di-
nara taks marke i platiti 10 dinara
za učeničku biblioteku. — Učenici
s dvora ne smiju se ni u koga na-

staniti bez znanja ove direkcije, a
tko želi da primi dake ovoga za-
voda na stan i hranu, neka se pri-
javi direkciji, koja će u tu svrhu
uređovati syaki dan od 6-7 sati po-
slije podne počevši od 1. kolovoza.
— Direkcija.

Licitacije. Direkcija Pomorskog sa-
obraćaja raspisala je ove licitacije: 1. Za po-
pravak obale „Makale“ u Šibeniku. Pred-
računska svota iznosi Din 82.030. — 2. Za
dovršene gradnje pristana u Prvic Šepu-
rinama. Predračunska svota iznosi Din
62.050. — 3. Za popravak pristana u Filip-
Jakovu. Predračunska svota iznosi Din
32.748.80. — 4. Za popravak obale u Tije-
sno me. Predračunska svota iznosi Din
81.910. — Sve ove četiri licitacije održat
će se u Kancelariji Lučke Kapetanije, I. re-
da u Šibeniku, i to prva 5. VIII, druga 6.
VIII, treća 7. VIII, četvrta 9. VIII, u 11 sati
sjutra.

Zlatnike u sapunu „Gazela“ su naši:
Marija Hlebš, Bizovik pri Ljubljani (M. U-
rek, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje), Anto-
nija Serušnik pd Prbul, Legen pri Slo-
venjgradu (Albert Verdnik, Slovenjgradec),
Marija Tomše, Mainice pri Brežicah (Franc
Mathes, Brežice), Helena Rojc, Prekorje 8
pri Celju (V. M. Rozman, Smarjeta pri Ce-
lju), Neža Kovačić, St. Ruper pri Laškem
(Miloš Košanjšek, Laško), Rozika Bogatin,
Malahorna pri Kónjicah (Martin Šumer, Kón-
jice), Franciška Mirtič, Vavta vas p. Stra-
ža-Toplice (Franc Štrumbelj, Vavta vas p.
Straža-Toplice), Anka ud. Sušić, Senj (Ni-
kola Modrič, Senj, Jovan Pavković, Donji
Budački („Konzum“, Karlovac). — Imena u
zagradi označuju trgovce, kod kojih je sa-
pun bio kupljen.

Nov. orlovski Vježbovat izaslo je
te se može dobiti kod Dr. Matijeve, Na-
bavne Zadruga, Pejačevićeva trg.
15. I., Zagreb, uz. cijenu od Din 15 bez
poštarine.

Oglas.

U biskupskom konviktu „Ožego-
vićianum“ u Senju (Hrvatsko Pri-
morje) imade se početkom školske
godine 1926/27. popuniti više pla-
ćevnih pitomačkih mjesta.

Upozoruju se roditelji, koji žele,
da im se dijete solidno odgoji i o-
čava od lošeg utjecaja ulice i o-
čvarenih drugova, na ovaj katolički
zavod. Neka se samo s pouzdanjem
obrate na zavodsko ravnateljstvo,
koje će im odmah dati sve potrebne
informacije.

Budući da je u interesu i zavoda
i roditelja, da se što prije znade,
kolik će biti broj pitomaca, da se
prema tome udesi godišnji proračun,
umoljavaju se roditelji, da konačnu
odluku o upisu svojih sinova u za-
vod saopće ravnateljstvu najkasnije
do 15. kolovoza t. g.

U Senju, 20. srpnja 1926.

Ravnateljstvo „Ožegovićianuma“.

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik:
Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Ši-
benku — (predstavnici: Jerolim i Vjeko-
stav Matučić).

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA

SPLIT

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefon 336.

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.

Prima uloške na knjižice i u tekućem
računu te ih najpovoljnije ukamaćuje.

Obavlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tečaj.

Vinske bačve nove, hastove

i sa počincanim obručima uz ugodne uvjete
plaćanja nudi

Zagrebačka tvornica bačava d. d. Zagreb,
pošt. pret. 162.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

VLASTITA ZGRADA
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnica Šibenik.

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOGNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostaya: BLED.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAĆUJE NAJPOVOLJNJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.